

Hiv – person med välinställd hivbehandling, patientinformation

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Varför har du fått denna information?

Du har hivinfektion som behandlas med bromsmediciner och där din läkare har bedömt att behandlingen är välinställd. Med välinställd hivbehandling menas att:

- Virusnivån i ditt blod ska hela tiden vara omätbar.
- Du är noggrann med att ta medicinen regelbundet som ordinerat.
- Du kommer regelbundet för kontroll av virusnivåer och behandling, vanligen 2–4 gånger per år eller enligt din behandlande läkares bedömning.

Vad är hiv?

Hiv är ett virus som påverkar ditt immunsystem. Idag finns läkemedel som, om de tas på rätt sätt, minskar virusmängderna i kroppen och som kan göra att en person med hiv kan leva ett långt och bra liv. Om man har en hivinfektion med välinställd behandling finns ingen smittrisk vid sexuell kontakt. En infektion med hiv läker inte ut, utan även vid en välinställd behandling finns virus kvar i kroppen.

Hur smittar hiv?

De flesta med hiv har smittats genom oskyddat samlag, antingen slidsamlag eller analsex, och ibland vid munsex. Blod med hiv är smittsamt och hiv kan föras över från en person till en annan vid blodtransfusion, nålstick eller om man använder samma injektionsverktyg. Men en välinställd behandling mot hiv minskar virusmängden i blodet så pass mycket att man inte smittar vid sexuell umgänge. Vid tillbud med risk för blodsmitta som t.ex. stick och skärskador samt sprutdelning, är smittrisken från en person med välinställd hivbehandling inte lika väl studerad och smittsamhet kan därför inte helt uteslutas. Hiv kan överföras från mor till barn under graviditet, förlossning och amning. Är hivinfektionen hos modern känd kan man nästan helt få bort risken för barnet genom att medicinera och att avstå från amning.

När smittar inte hiv?

Hiv smittar inte via kramar, pussar eller smekningar. Tårar, urin, avföring, kräkning eller snuva som inte är blodtillblandad smittar inte heller. Blod på oskadad hud utgör inte någon smittrisk.

Rättigheter

Enligt smittskyddslagen är testning, mottagningsbesök och behandling av hiv gratis. Du har också rätt till det psykosociala stöd som kan behövas för att hantera sjukdomen. Din läkare ska ge dig råd om hur du kan undvika att utsätta andra för smittrisk.

Yrkesverksamhet

En hivinfektion leder normalt inte till begränsningar i dina studier eller din yrkesverksamhet.

Graviditet och amning

Du kan få hjälp så att du/din partner kan bli gravid med minimala risker för smittöverföring till ditt barn. För att skydda barnet har en gravid kvinna som lever med hiv skyldighet att informera hälso- och sjukvården om sin hivinfektion tidigt under graviditeten så att förebyggande åtgärder kan vidtas. Kvinnor med hiv avråds från att amma.

Barn med hiv

Förälder/vårdnadshavare och barn får via behandlande läkare successivt åldersanpassad smittskyddsinformation. Barn som lever med hiv har samma rätt till barnomsorg och skola som andra barn men kan ha särskilda behov att ta hänsyn till. Behandlande läkare eller smittskyddsläkaren kan ge information till förskolan om föräldrar/vårdnadshavare samtycker. När barnet börjar skolan bör elevhälsan informeras.

Kondom vid slidsamlag, anala samlag och munsex

Kondom är ett bra skydd mot hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar. När din hivbehandling är välinställd har du ingen skyldighet att använda kondom vid samlag, men det rekommenderas ändå som skydd mot andra sexuellt överförbara infektioner.

Blod ska alltid hanteras som smittfarligt

- Den som kan komma i kontakt med ditt blod vid omläggning av sår eller liknande ska använda handskar.
- Om någon kommer i kontakt med ditt blod, t.ex. får in det i ett öppet sår eller vid stick- och skärskador, måste du informera personen om att blodet kan vara smittsamt med hiv och att han/hon snarast ska ta kontakt med infektionsklinik/jour för bedömning.

Förhållningsregler som du måste följa för att inte smitta någon annan

Hiv är en allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Du är skyldig att förhindra att smitta överförs från dig till någon annan. Om risk för smitta skulle uppstå måste du informera den andra personen om din sjukdom. Nedan finns listade förhållningsregler för att förhindra smitta baserat på de områden som tas upp i lagen. De flesta gäller för alla personer med hiv medan andra beror på din situation och de kan också förändras med tiden. Det är din läkare som bestämmer vilka av nedanstående förhållningsregler som ska gälla för dig.

1. Du får inte lämna blod, organ eller vävnad för transplantation.
2. Om du använder sprutor/kanyler/annan stickande utrustning för medicinskt bruk får du inte låta andra använda dessa.
3. Om du använder sprutor/kanyler för att injicera droger eller dylikt får du inte låta andra använda dessa. Du får heller inte använda gemensam blandningskopp. All injektionsutrustning måste förvaras och kastas på så sätt att den inte utgör en smittrisk för andra.
4. När du söker sjukvård eller tandvård måste du informera att du har en ”blodsmitta” inför ingrepp där det finns en högre risk för stick- och skärskador, till exempel vid kirurgiska ingrepp. Vid rutinmässiga enklare undersökningar inom sjukvård och tandvård, inklusive blodprov och injektioner, behöver du inte informera.
5. Dela inte skärande toalettartiklar som rakhyvel med andra
6. Du måste komma på de återbesök som din läkare anser nödvändiga.

Om du har fått en förhållningsregel som du tycker är fel, kan du ta kontakt med smittskyddsläkaren i ditt landsting/din region.